

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 182

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

datum: 15 februari 2019

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Herita - Evaluatie kerntaken

Aansluitend op mijn vraag om uitleg in de commissievergadering van 12 februari 2019 zijn er toch nog enkele zaken die verdere verduidelijking behoeven. In 2016 kreeg Herita kritiek binnen en buiten de commissie omwille van haar gebrekkige monumentenbeheer. Erfgoedsites als het kasteel van Horst en het paleis op de Meir zijn dringend gebaat bij een onderhoudsbeurt, luidde het. Er kwam toen een actieplan en een nieuwe wind, waarmee Herita zich opnieuw op haar drie kerntaken zou focussen: monumenten beheren, een netwerk aansturen en publiekswerking.

Vandaag vernemen we echter dat Herita duidelijk nog niet op de rails zit. Met nog geen 1000 betalende leden is het netwerk en de publiekswerking zeer beperkt, en ook geplande meerjarenovereenkomsten werden door de raad van bestuur blijkaar teruggetrokken.

1. Welke norm dient Herita te behalen inzake het aantal betalende leden? Is deze doelstelling jaarlijks variabel?
2. Welke andere doelstellingen werden overigens nog opgenomen voor Herita? Wanneer worden deze geëvalueerd?
3. Is een grondige evaluatie van de vernieuwde Herita 2.0 - voor de nieuwe beleidsperiode 2019-2024 eraan komt - niet aangewezen volgens de minister?
4. Welke concrete plannen heeft Herita voor 2019 inzake fondsenwerving? Doet men inspiratie op uit buitenlandse voorbeelden?
5. Wat is de impact van het terugtrekken van de meerjarenovereenkomsten voor de sites van Horst, Beauvoorde en ook Fort Napoleon? Leidt een nieuw uitstel volgens de minister ook niet tot hogere restauratiekosten? Dienen er opnieuw studies en ramingen opgemaakt te worden? Wat is het plan van aanpak van Herita ter zake?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 182 van 15 februari 2019

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

1. De norm die Herita moet behalen is vastgelegd in het addendum 2018-2019 bij de samenwerkingsovereenkomst 2015-2019 die de Vlaamse overheid met Herita sloot. Die norm is effectief variabel en is ook als streefwaarde opgenomen in het jaarlijkse actieplan dat Herita aan mijn administratie en kabinet voorlegt. Voor 2018 was bepaald dat Herita het gratis lidmaatschap moest omzetten in een betalende vorm van lidmaatschap, met als indicator ten minste 500 betalende individuele leden eind 2018. Met 929 leden op 31 december 2018 behaalde Herita die norm ruimschoots. Voor 2019 is de norm vastgelegd op het aanzienlijk hoger aantal, namelijk ten minste 5.000 betalende leden.
2. In 2015 sloten Herita en de Vlaamse overheid een samenwerkingsovereenkomst af voor de periode 2015-2019. Die samenwerkingsovereenkomst bepaalt de wederzijdse langetermijnengagements, met het oog op een duidelijke positionering en taakstelling van Herita binnen het Vlaamse onroerenderfgoedbeleid. De overeenkomst dient tevens als juridische basis voor de werkingssubsidie die aan Herita wordt toegekend.

Naar aanleiding van de hernieuwde strategie werd in 2017 een addendum bij de lopende overeenkomst gemaakt. Het addendum gaat in op de doelstellingen die Herita in 2018 en 2019 moet halen. De vertaling van doelstellingen in acties en streefwaarden is opgenomen in een jaarlijks actieplan. Dat actieplan voeg ik toe aan het jaarlijkse ministerieel besluit voor de toekenning van de werkingssubsidie. Aan het actieplan wordt sinds 2018 ook een overzichtslijst toegevoegd met kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) en bijhorende streefwaarden. Voor 2018 waren er 74 indicatoren waarover de organisatie moet rapporteren.

Het actieplan van Herita wordt formeel geëvalueerd, met twee rapporteringsmomenten. Herita bezorgde mijn administratie op 6 augustus 2018 een tussentijdse en financiële rapportering voor de periode januari - juni 2018. Deze tussentijdse evaluatie is een voorwaarde om het tweede voorschot van de werkingssubsidie toe te kennen. Een definitieve rapportering volgt uiterlijk in april 2019, als voorwaarde om het saldo van de werkingssubsidie 2018 te ontvangen. Aan de evaluatie zijn ook financiële sancties verbonden.

Daarnaast vindt vier maal per jaar een formeel overleg plaats tussen Herita en het agentschap Onroerend Erfgoed. De opvolging van het actieplan aan de hand van de kerndoelstellingen is een vast agendapunt.

3. In Art. 5 Toezicht en evaluatie, 4° van de samenwerkingsovereenkomst was sowieso in een eindevaluatie in het tweede kwartaal van 2019 voorzien. De resultaten van de evaluatie worden meegenomen bij de voorbereiding van de aanvraag voor een werkingssubsidie voor een volgende beleidsperiode. Ik heb mijn administratie gevraagd om de eindevaluatie uiterlijk 1 april te bezorgen. Die evaluatie gaat uiteraard veel ruimer dan de opvolging van de actieplannen en de jaarrekeningen, die de basis vormen van de jaarlijkse evaluatie.
Zoals ik in mijn antwoord op uw vorige vraag om uitleg al aangaf: de vernieuwde strategie en organisatiestructuur, de zogenaamde Herita 2.0., staat nog niet weer op

de rails. Er zijn evenwel belangrijke stappen in de goede richting gezet. Het is nu aan Herita om in 2019 zowel aan het publiek, de erfgoedsector als het beleid te tonen dat ze slagkrachtig genoeg zijn om die strategie in de praktijk uit te voeren.

4. Na de omslag in 2017 en een nieuwe strategie wordt volop gewerkt aan maatregelen die Herita voorbereiden om als organisatie projectmatig en professioneel op eigen kracht andere financieringsbronnen aan te boren. Dat is nu nog onvoldoende het geval. In 2018 investeerde Herita in een kader voor fondsenwerving, dat in 2019 moet resulteren in concrete wervingsacties.

Via een nieuw online platform wordt online donatie voor erfgoedprojecten vanaf dit jaar mogelijk. In de tweede helft van 2019 plant Herita de lancering van een eerste fondsenwervende actie voor het Kasteel van Horst, naar aanleiding van de afname van de torenspits. Daarnaast start de siteontwikkelaar van Kasteel Beauvoorde met een eerste fondsenwervingsactie voor de site.

Herita onderhoudt nauwe contacten met de National Trust UK en volgt ook de online fondsenwervingsstrategieën van zowel National Trust als English Heritage. Het online platform dat Herita dit jaar lanceert is daarop geïnspireerd. Naast de mogelijkheid om fiscale attesten uit te reiken voor erfgoedprojecten van Herita zelf en van partners, onderzoekt Herita de mogelijkheid om crowdfundingprojecten op te zetten zoals de Fondation du Patrimoine en Dartagnans in Frankrijk die realiseert.

5. Als beheerder van beschermd erfgoed heeft Herita sowieso de plicht om het betrokken erfgoed in stand te houden en te vrijwaren tegen verval. Bovendien beschikt Herita voor de drie betrokken erfgoedsites over een goedgekeurd beheersplan dat de nodige planning bevat. Om de twee jaren voert Monumentenwacht inspecties uit waarna Herita de nodige onderhoudswerken inplant en uitvoert om de conditiescores te verbeteren. Mijn administratie volgt dit nauwgezet op. Herita voert overleg met de betrokken erfgoedconsulenten om tijdig de nodige stappen te kunnen zetten. In 2019 worden enkele hoogdringende werkzaamheden uitgevoerd.

Er zijn geen bijkomende studies en ramingen nodig om de restauraties op te starten. De ramingen blijven onveranderd. Wel is het zo dat de exacte reikwijdte van een aantal risico's niet op voorhand te bepalen is en afhangt van ofwel de vervolgonderzoeken ofwel van de bevindingen tijdens de uitvoering van de beheerswerken.